І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. No. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го СЕРПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 2, 1960 Ч. 146. VOL. LXVII.

ОБИДВА КАНДИДАТИ ПОЧИНАЮТЬ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

Віце-президент Ричард Ніксон

Сен. Джан Ф. Кеннеді

Гаянніс Порт. — При кінці тижня демократичний кандидат - номінат сен. Джан Ф. Кеннеді конферував з своїм кандидатом на віце - президента сенатором Линдоном Б. Джансоном і плянували заплянувати свою виборчу кампанію. В неділю 31-го липня Кеннеді відбув 4-годинну конференцію з Адлесм Е. Стівенсоном, який пізніше на пресовій конференції заявив, що взиватиме своїх прихильників, щоб так гаряче підтримували сен. Кеннеді, як на Конвенції підтримували його самого (Стівенсона). Стівенсон і Кеннеді погодилися в тому, що головною проблемою у виборчій кампанії буде справа закордонної політики. Вони також згідні в тому, що не вистачає тільки розмовляти з Хрущовим, або виступати проти совєтського диктатора, бо треба в першу чергу зорганізувати ресурси вільного світу проти комунізму. Під час пресової конференції Стівенсон заперечував,щ о його прихильники роблять натиск на Кеннеді, щоб займенував Стівенсона на пост державного секретаря, коли демократи виграють вибори 8-го листопада. Стівенсон сказав, що йому не є відомо про те, що його прихильники погодилися аж тоді підтримувати Кеннеді, коли Кеннеді пообіцяв дати Стівенсонові пост державного секретаря. З політичних кол повідомлять, що Кеннеді не є зобов'язаний винагороджувати Стівенсона, який майже до кінця сподівався бути найменованим на кандидата на президента. Кеннеді в суботу 30-го липня конферував із сен. Джансоном, з яким устійнив, що виборчу кампанію офіційно почнуть аж після „Дня Праці" у вересні, бо у серпні треба „працювати для народу", це значить, треба полагодити всі важливі законопроєкти в Конгресі, який починає сесію в дні 8-го серпня. Кеннеді і Джансон вперше бачилися від закінчення демократичної конвенції і погодились в тому, що треба збільшити федеральний бюджет на багато більйонів долярів ще в цьому фінансовому році. Вони вирішили, що конче треба ухвалити в серпні ц. р. такі законопроєкти: 1. Лікарська допомога для старших осіб. 2. Федеральна допомога на будову домів. 3. Урядова допомога на будову шкільних будинків. 4. Бюджет на допомогу закордонові. 5. Збільшення мінімальної заробітної платні до $1.25. Ці законопроєкти можуть натрапити на „вето". Президентство, коли будуть ухвалені демократичною більшістю, бо уряд є проти збільшування федеральних видатків, дбаючи про стабілізацію доляра. Ніксон почав виборчу кампанію перед відновленням праць в Конгресі. Те саме зробив в дійсності і сен. Джансон,який у Монтіселло, Айова, промовляв на фармерських зборах і гостро критикував секретаря рільництва Езру Тефта Бенсона за зменшення прибутку фармерів. Джансон казав, що донедавна Ніксон підтримував Бенсонову фармерську програму, тому і він відповідає за те, що фармери не користали досі з того добробуту, який є в країні. — Ніксон свідомий того, що фармери не є вдоволені з республіканського секретаря рільництва, тому вже на початку виборчої кампанії вирішив відсепаруватися від фармерської політики Бенсона, заявляючи, що він, якщо стане президентом ЗДА, то найменує на пост секретаря рільництва когось із фармерських провідників із Середнього Заходу. Ніксон заявив, що виготовить нову програму, щоб допомогти фармерам, і щоб не займатися фармерською програмою кожного року при укладанні бюджету. Віце-президент свідомий того, що республіканці мають клопіт із фармерами від 1952 року, коли вперше кандидував ген. Айзенгавер на президента. Заява Ніксона має на цілі вибити з рук демократів сильний аргумент про те, що республіканці не хочуть звільнити Бенсона зі становища секретаря рільництва. Ніксон в неділю з цілою родиною був на Богослуженні в методистській церкві у Вашингтоні, бо він часто відвідує цю церкву, хоч сам є квейкром. В понеділок 1-го серпня Ніксон мав конферувати з кандидатом на віце - президента амбасадором Кеботом Ладжом, а у вівторок 2-го серпня мав промовляти в Рено в Неваді, де народилася його дружина. В середу мав промовляти в Гаваях, де затримається два дні, а в п'ятницю вернеться до Сіеттлу, Вашингтон. В п'ятницю мас вже бути у Вашингтоні, Д.К.

Кеннеді заявляє, що і він не виправдувався б перед Хрущовим

Гаянніс Порт, Масс. — Демократичний кандидат-номінат Джан Ф. Кеннеді заявив на пресовій конференції, що і він не просив би вибачення в Хрущова за те, що в СССР зістрелили були в дні 1-го травня американський літак U-2. Кеннеді дведив, що республіканці „свідомо" перекручують його слова в цій справі. Кеннеді заявляє, що він сказав був на пресовій конференції в Орегоні таке: „Можливо було б було краще висловити свій жаль з того приводу, ніж публікувати неправду, яка утруднила наше становище". На запити, чи сен. Кеннеді виправдувався б перед Хрущовим, була відповідь, що „ні". Він додав, що вжив був слова „реґрет" („жалкувати", „шкодувати"), а не „аполоджайс" („виправдуватися"), як наводив невірно Дюї. Кеннеді казав, що у відношенні до комуністів ЗДА повинні бути сильні і розбудовувати свої союзи з закордоном. Йому подобається вислів Теодора Рузвелта: „Говори лагідно, але тримай добру киику в руці". Коли б Кеннеді став президентом, то погодився б на конференцію „на вершинах" із комуністичним прем'єром тільки тоді, коли б були вигляди на успіх після конференції міністрів закордонних справ.

Віце-президент має надію на республіканську більшість в Палаті Репрезентантів

Шикаго. — Віце-президент Ніксон, кандидат-номінат на президента, заявив на пресовій конференції, що є надія на те, що новий президент матиме в Палаті Репрезентантів республіканську більшість. Перед конвенцією, казав Ніксон, не мав він такої надії. Але він додав, що і тепер немає виглядів на те, щоб республіканці могли мати більшість в новому Сенаті. Демократи мають 66 сенаторів, а республіканці тільки 34. Цього року вибирають 33-ох сенаторів, з того аж 22 становища теперь займають демократи, а 11 республіканці. Щоб республіканці мали більшість, то мусіли б у виборах 8 листопада вибрати аж 28 сенаторів із усіх 33, а це не є можливе, бо нових сенаторів вибирають у південних стейтах, де демократи мають більшість. В Палаті є 279 демократів і 151 республіканець, а 7 становищ не є обсаджені. Щоб республіканці здобули більшість в Палаті, то мусіли б здобути стільки конгресменів, щоб перемогти теперішню демократичну більшість, яка становить аж 128 конгресменів. Реальнодумаючі республіканці не вірять, що б це могло статися. Ніксон заповів, що вестиме завзяту виборчу кампанію, починаючи від Невади Каліфорнії і Гаваїв, а пізніше прибуде до Вашингтону, бо 8-го серпня починає працю Конгрес.

Сенатор Мортон перенайменований на голову Республіканського Комітету

Шикаго. — Республіканський Крайовий Комітет 29-го липня перейменував сенатора Трустона Б. Мортона на свого голову. Номінація була одноголосна, бо Комітет діяв на рекомендацію президента Айзенгавера і кандидата-номіната віце-президента Ричарда М. Ніксона. Сен. Мортон займає цей пост від 1-го квітня 1959. На нарадах Комітету були новонайменовані кандидати Ніксон і амбасадор Ладж. Ніксон закликав партійний провід, щоб подбав про добру організацію партійних низів, бо успіх найбільше залежний є від тих, які керують виборчими справами в найнижчих партійних осередках. Ніксон казав: „Кебот і я можемо так довго виголошувати промови, поки нам горла не повисихають, але про успіх у виборах рішає партійний організатор у виборчому повіті". Сен. Мортон висміяв демократичного кандидата Джана Ф. Кеннеді. Він казав: Джек є добра людина, але він мусить багато вчитися того, що нам Дік вже знає. Дік написав собі сам номінаційну програму, а Джек звідкись її дістав, і його промова була злосливою атакою на Ніксона".

Труман обіцяє вести виборчу кампанію для Кеннеді і Джансона

Канзас Сити, Мізурі. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив на пресовій конференції після розмови з сенатором Линдоном Б. Джансоном, який його відвідав, що він вестиме виборчу кампанію в користь демократичних кандидатів. Він ще не міг подати пляну виборчої кампанії, бо плян залежатиме від того, про що Демократичний Крайовий Комітет буде його просити. „Я буду щасливим, казав Труман коли зробив все, що зможу". Сен. Джансон заявив журналістам, що він розмовляв із Труманом на такі теми: „Як би то позбутися диктаторів у світі, як вести кампанію для здобуття віце-президентури і як дійти до того, щоб уряд був дійсно здоровим проводом народу".

На Союзівці знову шумлять водопади...

Союзівка, Керґонксон, — Після кількох тижнів спек і посухи, що висушили землю та від яких почали жовкнути дерева, впродовж останнього кінця тижня, зокрема в суботу добрих 12 годин безупину падав зливний дощ, від якого союзівський „Черемош" наповнився рвучкою гірською водою, а шум і гук його водопадів чути далеко в околиці. Сама Союзівка також і в дні посухи не відчувала найменших недостач води, завдяки своїм двом великим резервуарам та невисихальним джерелам. Тим то і сезон на ній продовжується без будь-яких навіть найменших недостач. Від самого початку цьогорічного сезону Союзівка заповнена, а впродовж кінців тижня вона належить до безсумніву найбільш залюднених осель. Минулого четверга, 28-го липня в день св. Володимира Союзівку відвідав Владика Української Автокефальної Православної Церкви, ВПреосв. Ігор, та був приявний на Богослуженні, яке відправив на площі біля віллі Київ всч. о. Іван Ткачук, що завітав на Союзівку із сусідньої оселі СУМА. Під час Богослуження співав хор, зорганізований на швидку руку з приявних православних гостей. В неділю дня 31 липня Службу Божу для численно зібраних гостей „Союзівки" й околиці відправив всч. о. Любомир Гузар, виголошуючи змістовну проповідь про потребу розважання в духовному житті людини. День перед тим, в суботу 30 липня відбувся на Союзівці вечір культурної розваги, що ним проводив артист Ярослав Пінот Рудакевич. Програма цього вечора охоплювала виступи Лілі Шашаровської-Чепіль, яка відспівала три народних пісні і три пісні сучасних українських композиторів, Оксани Рудакевич із власними композиціями п.н. „Камінчик в город інженерів" та „Пісня про дуду", і веселий та дотепний монолог Ярослава Пінота-Рудакевича про „Лікарів" і виконана ним „Пісня про Союзівку" до слів Оксани Рудакевич. На закінчення цього вечора усі названі відспівали низку актуальних „Союзівських співомовок".

Аденауер і де Ґоль перевели наради в Парижі, де Бонну приїде Мекміллен

Париж. — В п'ятницю і суботу минулого тижня західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер перевів, як гість французького президента Шарля де Ґоля в його домі в Рамбує, на південь від Парижу. За заявою самого Аденауера — „це була важлива і довга розмова, яка тривала багато годин і охоплювала багато проблем". Речник французького уряду заявив, що предметом розмови були передусім тісніша політична співпраця шістьох держав Стально-вугільної спільноти, Спільного господарського ринку і Евратому (Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург). Однак однаково французи, як німці відмовились подати будь-які подробиці, поки не будуть переведені наради також з чотирма іншими членами того 6-членного бльоку. Обидві сторони заявили, що вони „цілком вдоволені" вислідами нарад. Ще перед від'їздом Аденауера з Бонну до Парижу Аденауер запросив англійського прем'єра Геролда Мекміллена на нараду і той негайно прийняв запрошення та приїхав до Бонну впродовж двох тижнів. За газетними коментарями, Аденауер не хоче, щоб в найменшій мірі не погіршились англо - німецькі взаємини внаслідку затіснення співпраці між названими шістьма західньо - европейськими континентальними державами.

Д-р Джон М. Чанг очолюватиме новий уряд Південної Кореї

Сеул. — У висліді переведених в минулу п'ятницю виборів у Південній Кореї, опозиційна за правління Синґмана Рі Демократична партія здобула, за доперішнім підрахунком, вже 172 мандати на всіх 233 посольські місця у нижчій палаті парляменту. Щоб мати дві треті більшости, треба тільки 156 мандатів, ото ж Демократична партія мас вже запевнену контролю парляменту. Незалежні вибрали 36 послів, соціялісти чотири і деяку невеличку кількість дістали малі групи. Сенат у Південній Кореї нараховує 58 мандатів і демократи матимуть там теж рішучу більшість. Члени Ліберальної партії Синґмана Рі кандидували здебільша під фірмою „незалежних". Хоч теперішні вибори пройшли внаслідку переворту, що його спричинили виборчі зловживання у виборах в березні ц. р., звернені проти Демократичної партії, проте й тепер не обійшлося від актів насильства, з тією різницею, що тепер правильному функціонуванню виборів перешкоджували прихильники демократів. 35 виборчих скриньок спалили демонстранти, обурені справжньою перевагою кандидата Ліберальної партії. Тому в 13 виборчих округах не можна було перевести підрахунку голосів. Є багато ранених, в тому коло 50 поліцаїв. Шість осіб арештовано. Прем'єром нового уряду стане д-р Джон М. Чанг, колишній віце-президент, що його вибір був неможливений в березневих виборах державною адміністрацією. Д-р Чанг був завзятим противником Синґмана Рі, проте він також є проамериканських поглядів. Він католик з американською освітою.

Західні держави не допускають німецького федерального закону до Берліну

Бонн. — ЗДА, Англія і Франція запротестували проти того, щоб закон Західної Німеччини про заборону всякої комуністичної пропаґанди застосувати також на терені Західнього Берліну. Західні великодержави стоять на становищі, що Берлін взагалі має окремий політичний статус на основі чотирипартійних вимог: те принципове західне становище дає Заходові краще вихідну позицію для оборони совєтського наступу проти Берліну. Канцлер Аденауер буцім-то визнає цей західний принцип, але німецька преса звертає увагу на дивоглядну ситуацію, що створюється внаслідку спротиву трьох західніх великодержав: на терені Західнього Берліну комуністи ведуть „леґальну" пропаґанду, улаждують свої віча й демонстрації та втримують кадри „леґальних шпигунів", а водночас на терені Східнього Берліну панує тоталітарно - комуністичний політичний режим терору з виключенням всякого натяку на будь-яку опозицію і критику супроти тамошньої влади. — Другим спірним пунктом стали пляни скликання першого засідання нової сесії західньо-німецького парляменту — бундестаґу — до Західнього Берліну. Совєти погрожують, що коли це станеться, то вони вважатимуть це за провокаційний виклик, на який відповідять підписанням сепаратного мирового договору з Східньою Німеччиною. Аденауер є проти такої німецької політичної демонстрації, зате посадник Західнього Берліну обер Віллі Брандт каже, що не можна потурати совєтському шантажеві і власне з уваги на ту совєтську погрозу треба відбути таке засідання парляменту в Берліні для заманіфестування своєї незалежної волі.

Кастро перепросив президента Фрондізі за підтримку пероністів в Арґентині

Буенос Айрес. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро перепросив арґентинського президента Артура Фрондізі за те, що кубинський дипломат мав підтримувати лівих пероністів в Арґентині та допомагати їм скинути Фрондізі. Кастро склав усні перепросини перед арґентинським амбасадором в Гавані Хулісм Амеом. Виявлення цих підривних плянів кубинського дипломата викликало обурення у військових колах Арґентини. Арґентинський уряд не протестував у Гавані тому, що Кастро перепросив за діяльність свого дипломата. Але справа скомпромітувала Кубу в очах арґентинських демократичних кол та викликала гострий осуд всіх пероністів, прихильників, які і без того були досить здеморалізовані та розбиті. Кубинське вмішування до арґентинського руху. В Арґентині виявлено, що в дипломатичному мішку кубинського дипломата були матеріяли, як організувати партизанську війну.

СОВЄТСЬКИЙ АДМІРАЛ ПОГРОЖУЄ ПІДВОДНИМИ ЧОВНАМИ

Москва. — Адмірал Арсеній Головко, заступник командана совєтської воєнної фльоти, заявив напередодні Дня совєтської фльоти, що совєтська морська фльота має тепер підводні човни, які можуть не тільки „завдати могутні удари одиницям ворожої морської фльоти, але й цілям, положеним глибоко на ворожій території". Заява совєтського адмірала, передана через московське радіо, мала на цілі — за західніми коментарями — послабити враження, що його викликали у світі успішні експерименти з вистрілюванням атомових ракет „Поляріс" на віддаль 1,500 миль з американських підводних човнів.

ГАММЕРШИЛД СТРІЧАЄ ПОВАЖНІ ТРУДНОЩІ В НАРАДАХ В КОНГО

МОСКВА ЗНОВУ ПОГРОЖУЄ БЕЛЬГІЇ „РІШУЧИМИ ЗАХОДАМИ"

Леопольдвіль. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Даг Гаммершилд, який в минулий четвер прибув до Конга, стрінув там більші труднощі, ніж він їх сподівався. З одного боку конголійський уряд, що слухає деяких свого прем'єра Патріса Люмумби з Америки, займає радикальну позицію супроти бельгійців і автономної провінції Катанги, з другого боку бельгійці відмовляються відкликати всі свої війська з Конга поки там не буде гарантії спокою, а прем'єр Катанги далі ставить політичні передумови для своєї співпраці з центральним урядом Конга і для допущення до його провінції військ Об'єднаних Націй. Даг Гаммершилд відбув нараду з цілим урядом Конга, яка була — за інформаціями преси — „бурхливою". Після того заявлення Гаммершилд буцім-то висловився перед своїми найближчими співробітниками, що він починає сумніватися, чи Об'єднаним Націям вдасться виконати свою місію в Конго. Конголійські міністри вважають, що проголошення самостійности провінцією Катангою та пізніші вимоги прем'єра Катанги Мойсе Чомбе — це змова бельгійців, які хочуть зберегти свою ґеґемонію в тій найбагатшій конголійській провінції. Конголійські власті нарікають, що війська Об'єднаних Націй роззброюють конголійців, але залишають незаторкненими бельгійські війська, які нібито знущаються над автохтонами. Бельгійський уряд відкликав 1,500 вояків з Конга, але ще все залишилось там коло 8,500 бельгійських вояків. Гаммершилд звернувся до бельгійського уряду з вимогою, щоб той виразно з'ясував свою позицію в справі Катанги. На прийнятті в честь Гаммершилда в Леопольдвілі в минулу суботу вечором урядуючий віце-прем'єр Антуан Гізенґа, замість куртуазійного привітального тосту, виголосив палку політичну промову з закидами під адресою Об'єднаних Націй, що вони нібито фактично підтримують „бельгійського агресора", а не „жертву аґресії" — Конго. Гаммершилд в імпровізованій відповіді запевняв, що єдиною ціллю акції Об'єднаних Націй в Конго є завести там „мир, спокій і незалежність". Він перестерігав, що ситуації в Конго не можна розглядати у відриванні від проблеми світового миру.

Тим часом Нікіта Хрущов вистосував нову погрозу під адресою Бельгії, що у випадку „продовжування аґресії проти Конга, яка може мати небезпечні наслідки для справи світового миру, совєтський уряд не завагається вжити рішучих заходів для присмирення аґресорів, які насправді діють за підбадьоренням збоку всіх колоніяльних держав НАТО". Ця нова погроза Совєтського Союзу, це ще одним доказом — стверджують західні коментарі — що Москва не впрекласть свого рішення використати відносини в Конго для своєї пенетрації на африканському терені. Водночас у столиці Бельгії Брюсселі перебуває тричленна міністеріяльна делеґація від провінції Катанги. Між делеґатами є Жозеф Ява, який був міністром господарських справ в центральному уряді Конго, поки він не зрікся, та міністер фінансів в провінційному уряді Чомбе, Жан-Марі Кібве. Цей останній у пресовому інтерв'ю одверто закинув прем'єрові Люмумбі, що той сам затіяв бунт в конголійській армії, щоб могти потім виступати, як миротворець і дістати претекст для заведення своєї диктатури. Люмумба перебував до минулої неділі включно ще в ЗДА і висловив навіть бажання — побачити перед виїздом з Америки ще раз американського амбасадора в Об'єднаних Націях, кандидата на віце-президента Генрі Кебота Ладжа. Конголійський уряд в Леопольдвілі прислав депешу Люмумбі, щоб той мерщій вертався до Конга. Таким чином в Конго продовжується хаотична ситуація, загострена щораз більшою нуждою автохтонів мас — внаслідок безробіття і порожньої державної каси.

У Франції страчено альжирського терориста всупереч просьбі Хрущова

Париж. — В минулу суботу 30-го липня в Ліоні переведено на ґільйотині екзекуцію мусульманського терориста Абдерразмане Лякліфі, який зорганізував був і перевів у вересні 1958 року збройний наскок на поліційну станцію в Ліоні, при чому 7 осіб було тоді ранених. Названого терориста судили і засудили на смерть в січні цього року. Різні французькі інтелектуали, між ними Франсуа Моріяк і Жан-Поль Сартр а також марокканський король Мохаммед V і Нікіта Хрущов звернулись до де Ґоля в справі помилування засудженого. За газетними коментарями, інтервенція Хрущова тільки пошкодила, а не помогла альжирському терористові та альжирському революціонерові.

У СВІТІ

● **У Панмунджомі**, у смузі „нічиєї землі", на останньому, 123-му з черги засіданні мішаної Військової Комісії для перемир'я в Кореї, північно-корейський генерал Йоо Чанг Йоон і його 32 асистенти, північно-корейські комуністичні старшини, впродовж чотирьох годин пріли в парадних вовняних уніформах серед нестерпної спеки. Члени тієї Комісії збоку Об'єднаних Націй, здебільша американські старшини, мали легкі тропічні одяги. Ціле те засідання було виповнене пропаґандивними промовами комуністів.

● **В Японії** відбулись вибори губернатора у префектурі Гумма за 80 миль на північ від Токіо. Переміг кандидат урядової Ліберально - демократичної партії проти соціялістичного кандидата, який користувався також комуністичною підтримкою. Ці вибори вважають за показник непослабленої сили про-західньої правої Ліберальної демократичної партії.

● **В Італійських Дольомітах** розігралась нова трагедія альпіністів. Чотири чоловіки і три жінки, всі італійці у віці від 21 до 28 років, вибрались тиждень тому з невеличким і скупим вирядом на альпіністичну виправу, щоб дійти до високого на 10,705 стіп шпилю гори Антеляо. В два дні пізніше рятункова експедиція віднайшла їхні тіла: всі вони, пов'язані одні з одними шнуром злетіли в провалля глибиною 2,616 стіп, і — очевидно — згинули.

● **Французька публічна опінія** схвильована, дізнавшись з американських газет, що продавець образів Жорж Вільденштайн закупив для Метрополітального Музею за $600,000 до 800,000 архитвір з 17 ст. „Ворожбит", що його в червні 1949 р. випадково віднайшов один монах в малому французькому містечку. Французи були певні, що „Ворожбит" буде прикрасою Люврy, та обурені ,що уряд дав дозвіл на вивіз „Ворожбита" за кордон. Міністер культури Андре Мальро казав перевести слідство в цій справі і подасть його висліди до відома в парляменті.

● **В Сеулі**, столиці Південної Кореї, 200 студентів демонстрували проти курення американських цигарок, які в тій країні є одним з головних предметів чорного ринку. Патріотичні студенти включили в свою акцію також боротьбу проти спекуляції.

В АМЕРИЦІ

● **Ореґонський губернатор** Марк О. Гетфілд виголосив одну з найкоротших номінаційних промов на Конвенції. Його промова, в якій він представив делеґатам Ніксона, мала тільки 288 слів. Та ще коротшу промову виголосив був Норман Б. Джадд, який в 1860 році номінував республіканського кандидата славного Абрагама Линколна на Конвенції в Шикаґо. Джадд сказав тоді тільки одне речення, яке мало 27 слів.

● **Новонайменований** кандидат на президента Ричард М. Ніксон сказав на Конвенції в Шикаґо таке: „Коли демократи могли зійтися разом після того, що Кеннеді говорив про Джансона і Джансон казав про Кеннеді публічно і приватно, а приватно було ще гірше як публічно, то республіканці були на Конвенції так об'єднані, як не було ніколи раніше. Якщо ми так зробимо, то виграємо вибори".

● **Всевидюче** око власника телевізійної камери в Шикаґо зловило цей момент, коли віце-президентові Ричардові М. Ніксонові 10-річний хлопчик Ліон Томпсон чистив черевики в готелевій голі. Ніксон і Ліон розмовляли про школу, про бейзболову шикаґовську дружину і про „оборону ЗДА".

● **На з'їзді науковців**, які займаються впливом алькоголю на здоров'я людини, промовляв професор Іллинойського університету д-р Андрію С. Айві, який твердив, що в ЗДА є більше як 8,000,000 осіб, які є або налоговими алькоголіками або забагато п'ють, і це число кожного року збільшується на 450,000. „Не може бути сильною та держава, громадяни якої шукають натхнення в алькоголі", — казав професор Айві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Найбільша сила

Республіканський кандидат на президента країни, віце - президент Ричард Ніксон, виголошуючи минулого тижня, під кінець Республіканської конвенції в Шикаго промову, в якій погоджувався прийняти номінацію, між іншим висловив жаль, що люди за совєтською залізною заслоною не мають можливости приглядатись тій конвенції, бо в її перебігу вони цілком певно побачили б найбільшу силу Америки: її вільну систему та чесне змагання в ній. Це стосується однаково, як Республіканської, так і попередньої Демократичної конвенції і кожного іншого прояву американської демократії в дії. Що більше, не тільки поневолені люди за залізною заслоною, але й багато з-поміж нас, на волі, могли б саме у виявленій конвенціями американській демократії побачити ту найбільшу моральну силу вільної системи, якщо вона діє в правильному напрямку, якщо її люди розуміють і нею правильно користуються.

Порівняймо деякі моменти з обох конвенцій із відносинами та звичаями в нашій спільноті. Як на Демократичній, так і на Республіканській конвенції гострі суперечності виникали часто навіть міжоднопартійцями, не кажучи вже про суперечності між двома конкуренційними партіями. Але ці суперечності, часом навіть пропагандивно перебільшувані та загострювані кпинами й сарказмом, ніколи не переступали межі в принципових справах. Що більше, не було випадку, щоб демократи називали республіканців чи республіканці демократів безідейними або приписували собі вищі моральні вартості чи більший патріотизм. Навпаки, як на Демократичній, так і на Республіканській конвенції навіть партійні лідери признавали, що всі американці, незалежно від партійної приналежности, змагають до тих самих високих ідеалів, що всі вони бажають найліпшого Америці, а різниця між ними тільки в засобах того змагання.

Прислухаючись і приглядаючись американській демократії в дії, мимоволі приходила думка: чому у нас, для наших партій кожний член іншої партії мусить бути уосібленням всього негідного й злого, включно з зрадою? Чому ми не хочемо признати нашим партійним та іншим суперникам тих чисто людських прикмет шляхетности, чести та доброї волі, що їх приписуємо собі? Чому ми, живучи і користаючи з усіх благ американської вільної системи, не спроможемося застосувати її в наших внутрішніх відносинах, хоч маємо кожного дня безліч доказів, що саме в цій системі криється найбільша сила спільноти?

Цим ми далеко не хочемо сказати, що у внутрішніх відносинах ми застосовуємо протилежні методи, ніж ті, якими користується американська система. Шляхетний вплив цієї системи позначається й на нашому внутрішньому житті, але ми все ще схильні до всіляких перебільшувань і, головне, не докладаємо належних зусиль в тому напрямку, щоб найкращі прикмети клясичної американської демократії застосувати й зреалізувати в усіх наших змаганнях і починах, скерованих на допомогу українському народові визволитися з кайдан тиранії. Якщо б ми так чинили, тоді такі справи, як консолідація чи координація визвольної акції, максимальна жертвенність на народні цілі, всебічна взаємна допомога і інші преважливі справи не були б для нас жадними проблемами, а стали б самозрозумілою конечністю. Аби ми тільки вчились, так, як треба...

Етика канібалів у Хрущова

Від самого початку большевицької революції комуністична пропаганда була в тій кращій за західню позиції, що їм, комуністам „все вільно". За комуністичним кодексом етичне, добре й допускальне все те, що корисне. Вони використовують усі вольності демократичних країн, щоб підривати демократичний устрій, і таврують кожне прикорочування свободи комуністичної підривної роботи, як ніби фашистсько - диктаторську методу, стосуючи в опанованих ними країнах супроти всіх противників комуністичного режиму систему безоглядного поліційного терору. Вони є за роззброєння, але тільки в західніх країнах, — вони підтримують націоналістичні рухи, але тільки в Азії й Африці, — вони проти колоніялізму, але самі завели колоніяльний режим в усіх не-московських „республіках" СССР, — вони кричать проти діяльности чужих розвідок, але самі розбудували найбільший у світі шпигунський апарат, — вони проти мілітаризму й імперіялізму, але самі свою владу розбудували виключно на збройній силі і безперервній експансії. Ясно, що „право" комуністів на такі дві мірки дає їм свободу у словах і ділах, що її не можуть мати вільні країни, які мусять завжди мати на оці прийняті у всьому культурному світі закони етики, дипломатичні порядки та освячені традицією норми поведінки.

Ці дві мірки большевицької поведінки, ця пропасть, що розділяє існуючі нині два світи, виявились знову незвичайно повчально у реакції Москви на виклик, що його зробив Д. Д. Айзенгавер у своїй промові на Республіканській конвенції в Шикаго. Нав'язуючи до чванькуватих нахвалянь Хрущова „угробити" капіталістичну систему, під якою він розуміє вільний світ, та викрикування в численних пропагандивних промовах про обов'язкову перемогу комунізму у „вільному суперництві" з демократією західнього зразку, Айзенгавер запропонував провести по всіх країнах світу плебісцит над одним тільки питанням: чи народи хочуть жити в комуністичному чи в демократичному режимі, який існує в Америці. Очевидно, що наперед було відомо, що Совєти таку пропозицію відкинуть, бо ж вони не погоджуються навіть на проведення плебісциту в Берліні, не кажучи вже про цілу Німеччину чи будь-котру сателітну країну. Відомо, що тільки наївні американські вояки, зустрівшися вперше з утікачами із Сходу Европи в 1945 році, дивувалися, чому вони не „скинуть" Сталіна, позбавивши його своїх голосів у виборах.

Але офіційна реакція Москви на цю пропозицію Айзенгавера дуже характеристична. Вона обурюється: „хто дав право американському президентові втручатися у внутрішні справи інших країн?" Москва закидає Айзенгаверові „демагогію, цинізм і гіпокризію", даючи водночас найяскравіші приклади на всі ці риси вдачі й поведінки саме оцим формулюванням свого становища. Бо, виходить, що коли Хрущов, роз'їжджаючи по Індії, Індонезії, Афганістану і Австрії, заповідав усюди перемогу комунізму та громив Америку і її устрій — то це було невтручанням у чужі справи, а „вільним суперництвом" ідей. Коли комуністичні ватажки з СССР і його сателітних країн роблять періодичні з'їзди і приймають резолюції, в яких заповідають близький загин вільному світові, не виключаючи й насильницьких засобів для скинення демократичних урядів, то це не є втручання у справи вільного світу. Але коли американський президент, справжній лідер вільного світу, заявляє: перевірмо, як люди хочуть жити у світі, — ми піддамось їхньому судові, проведеному під наглядом і контролею Об'єднаних Націй, — то це „цинічне втручання" в справи тих країн, які впали жертвою брутального насильства Москви.

Казав колись канібал, що то було б не добре, якби хтось з'їв його жінку, але дуже добре було б, якби він з'їв чужу жінку. Настане день, коли ввесь світ, включно з невільниками Хрущова, зрозуміє його канібальську етику.

Ірина Крилова

УКРАЇНСЬКА МОВА В СИРАКЮЗЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

„Єдиний скарб у те рідна мова..."

Панько Куліш

З року в рік приносять нам часописи й журнали з України вістки про те, як наш нарід устами своєї інтелігенції захищає самобутність України — рідну мову.

Справа з викладовою українською мовою і культурою мови взагалі в роках 1958-1959 знайшла широкий розголос не лише на Україні, а й поза межами її. Вчителі, агрономи, лікарі, а також знані вчені, поети й письменники виступали на захист викладової української мови, критикували шкільні підручники та пресу, мова яких зведена до „суржика" за висловом одного поета.

„Рідна мова — наше багатство" — під таким заголовком редакція „Літературної Газети" (Київ, 15 липня 1958 року) вмістила листи своїх читачів. „Рідна мова — це наше багатство," — пише працівник житомирської районової газети і журиться, що вчителі через низьку кваліфікацію „не можуть прищепити учням справжню любов до рідного слова, розкрити перед ними всю неповторну красу і самобутність мовних самоцвітів".

Інший дописувач пише у своєму листі до редакції, що не лише молоді, але й людям зрілого віку „треба ще багато працювати, щоб добре оволодіти мовними скарбами свого народу".

Ще інший дописувач зауважує: „Читача аж ніяк не радує той факт, що правописний кодекс нашої мови — „Український правопис", виданий невдовзі по закінченні війни, у 1946 році — став уже дефіцитною книжкою, його дуже важко придбати".

Найбільше в своїх листах читачі київської „Літературної газети" нарікають на незадовільний стан з виданням словників, які б відбивали всю велич, красу і багатство рідної мови і допомогли б глибше вивчити її скарби.

Тринадцять років чекала Україна на нове видання „Українського правопису". І що ж? В 1959-му році вийшов новий правопис, але ще більше змосковщений, як попередній, бо мусів бути узгіднений з „Правилами русской орфографии и пунктуации".

Маючи на увазі такий прикрий стан української мови на рідній землі і ще більше незавидну картину поза її кордонами, треба якнайбільше вітати ініціятиву молодого українського вченого д-ра Якова Гурського, заходами й стараннями якого в програму новоствореного відділу слов'янських мов і літератур у Сиракюзькому університеті включено курс української мови.

Керівник відділу слов'янських мов і літератур д-р Клейтон Л. Давсон і адміністрація Сиракюзкого університету дуже прихильно поставилися до впровадження української мови в програму слов'янського відділу, що більше, українська мова разом з польською були одні з перших нових курсів, що їх затверджено незабаром після відкриття відділу 1го липня 1959 року.

Крім української, російської та польської мов, в недалекому майбутньому в Сиракюзькому університеті будуть викладатися також болгарська, чеська, сербсько - хорватська та староцерковна-слов'янська мови. Студенти матимуть можливість діставати магістерські і докторські ступні в царині слов'янських мов і літератур. В університетській бібліотеці нараховується понад 300 томів українських книжок. За останні роки бібліотека значно поповнилася цінними книжками, дякуючи стараннями бібліотекаря Іллі Городецького, допомозі місцевої Української Студентської Громади ім. Луки Мишуги та жертвенності окремих осіб і організацій.

Згідно з каталогом університету, викладання української мови почнеться 3-го жовтня 1960 року.

Отже, ініціятива д-ра Я. Гурського стала дійсністю, слово за батьками, за майбутніми студентами.

В Америці приділюють тепер надзвичайну увагу вивченню чужих мов. Шануймо цей мудрий підхід до реального життя, вивчаймо чужі мови, але не занедбуймо своєї, рідної.

Якийсь „радянський поет" Сліпчук, на замовлення своїх хлібодавців, римує:

> За морем он гарчать і виють брехуни.
> Щоб нечисті отій чіпать нас не кортіло,
> Потрібні нам і Гоголі, і Щедріни...

Коментарі зайві. Брутальність і лайка ніколи нікого не переконають. Але що на Україні століттями йде процес русифікації і нищення української мови, про це мимоволі свідчить і сама совєтська преса.

Потрібні нам не Щедріни, а Шевченки і Мирні. Зерови й Грушевські, Грінченки й Лесі Українки. Потрібні нам ті, хто дійсно любить і шанує українську мову і літературу, своє рідне слово.

Українська громадо! Слово за вами!

Молоде! Українська молоде, що з великим зусиллям врятована від дикої сваволі большевицьких експериментів! Відгукнися на цей клич! Іди і вивчай свою рідну мову в Сиракюзькому університеті.

ЯК ПЕРЕДАТЬ...

Як передать це все зуміти,
Відбите в серці і в очах!
Зелене і пахуче літо
Рум'янить яблука в садах.

Пливуть хмарки,
шумлять тополі,
Над димарями тане дим...
І гомін колосків у полі
Мені здається золотим.

Од сонця й вітру,
що промінням,
Неначе струнами
бринить...
Душа злилася
з небом синім,
І повна дум
її блакить...

ВОЛ. СОСЮРА

Д-р Ростислав Сочинський

ПРО ТАБОРИ І ВОДНУ СТИХІЮ

Добре зорганізовані літні табори молоді з продуманою й безпечною програмою мають величезне виховне значення. Зокрема в українських таборах плекається у дітей сильний і шляхетний характер, зміцнюється почуття приналежности до своєї спільноти, зберігаються традиції рідного нароіу. Про це все не раз писали в „Свободі".

Було б дуже зле, коли б ми на підставі трагічної події 28 червня ц. р., коли в водах Висконсину згинуло шість юнаків, наш погляд на користь і доцільність таборів змінили. Одначе великою помилкою було б, коли б з цього нещастя не витягнули болючої науки на майбутнє і не доклали всіх зусиль, щоб такі випадки навіть менше трагічні, вже не повторювалися. Єдиний практичний висновок, — сумлінна перевірка дотеперішніх таборових програм і виключення з них безглуздих небезпечних вправ, проведення в життя усіх засад безпеки, що попереджають нещасливі випадки, зв'язані з вогнем, водою і недугою. Зокрема вода, без якої не можна уявити собі приємности літнього дозвілля, створює багато небезпек, які часто легковажимо.

В Америці щороку топиться понад 750 осіб. Дослідження показують, що більшість цих нещасливих випадків можна оминути.

Здавалося б що вміння плавати усуває цілком небезпе- змінили. Однак великою поки одна передумова безпечного контакту з водою. Кожний плавець, крім того, мусить знати границі своїх власних сил, вміти поводитися у випадку небезпеки і бути свідомим того, що ризикування дуже часто приводить до нещастя.

Водне виховання треба починати на на 4-му, 6-му чи 10-му році життя дитини, а вже при першій купелі немовляти. Багато зрозуміння, терпеливости і знання потрібно, щоб між легковажністю з одного і страхом з другого боку, по лінії золотої середини вщепити в дитини респект перед водною стихією і зрозуміння обмежень людських можливостей. Досвід — це найкращий вчитель, але не завжди наука мусить відбуватись на підставі усталених правил, які треба дитині увіллити в кров. Одно добре правило висловлює наша народня приповідка: „не знаючи броду, не лізь у воду".

Навіть найкращий плавець не сміє відпливати далеко від берега без товариства чи супровідного човна, плавати сам уночі або скакати у холодну воду без товариства на березі. Без окремого вишколення у довгодистансовому плаванні ніхто не може безпечно залишатись у воді довше як півгодини, плавати зараз же по їжі чи нуркувати у незнаних водах. Така сама заборона стосується до переладування човна дітьми чи спроби рятувати потапаючих без відповідного вишколу.

У цьому останньому положенні не раз одне нещастя тягне за собою друге, коли добрий плавець вичерпує свої сили, намагаючись зробити більше як він спроможний, абож його не вишколеного у рятівництві врешті задушує особа, що топиться.

Кожний юнак чи доросла особа, коли дозволяють фізичні можливості, мусить навчитись рятівництва, у яке входить також уміння робити штучне віддихання.

Крім правил водної безпеки, існують ще певні засади, які стосуються зловживання соняшними купелями, перевтоми, задовгого перебування в перемоклому одязі, купання у занечищеній воді.

Пишучи про воду, не можна не згадати про човни, які також криють у собі багато небезпек і приносять нещастя, коли невміло ними користуватись і не додержувати окремих приписів.

Вертаючись до небезпек, які можуть загрожувати українській молоді в таборах, хочемо підкреслити нобхідність створення центральної установи у ЗДА, а то й на цілу Північну Америку, з відділами в окремих осередках, завданням якої було б опрацювати певні узгіднені, одноцілі засади безпеки у фізичному вихованні, мати вплив на їх переведення в життя і належну контролю. В склад цієї установи мали б входити кваліфіковані сили: тіловиховники, лікарі тощо. Українське Лікарське Товариство в Америці, яке має 10 відділів в ЗДА й Канаді і одним із завдань якого є охорона здоров'я нашого широкого загалу — напевно прийде в цій справі з поміччю, порадою і з своїми кваліфікованими силами.

Англія і Західня Німеччина скріплюють свою оборону атомовою зброєю ЗДА

Лондон. — Між англійськими і американськими військовими чинниками, за згодою урядів обох держав, ідуть переговори про стаціонування в англійських портах американських підводних човнів, здібних вистрілювати керовані атомові ракети на середній засяг, типу „Поляріс". Відмовляючись подати будь-які ближчі подробиці цієї нової співпраці Англії і ЗДА в ділянці оборони американською атомовою зброєю, сам факт розмов потвердив командант американських морських сил в Европі, адмірал Г. О. Смит. Хоч англійські пацифісти й соціялісти завжди підбурюють публічну опінію проти ніби-то небезпечної для цивільного населення американської атомової зброї в Англії, проте — за газетними коментарями — не підлягає сумніву, що згадані переговори закінчаться успіхом. Також в Західній Німеччині уряд Аденауера проводить політику скріплення західньо-німецької армії тактичною атомовою зброєю, яка — до часу війни — була б під безпосередньою контролею американців. Річ іде вже не тільки про гарматні атомові ракети „Чесний Іван" (Анест Джан), з засягом 30 миль, але й ракети „Поляріс" засягом 1,500 миль. У цій справі ведеться публічна полеміка між міністром оборони Франц-Йосифом Штравсом і речником соціялістів — Фріцом Ерлером.

Обов'язни Президента ЗДА — найважчі в світі

Надзвичайно висока відповідальність і тяжка, виснажлива праця спричинились до того, що обов'язки президента ЗДА вважаються найтруднішими в світі.

Президент одночасно є проводир і слуга народу. Тому він мусить, крім численних інших обов'язків, провадити величезну адміністративну працю. Хоч він має помічників, але є багато справ, які він мусить полагоджувати особисто. Труман, наприклад, оповідав, що, бувши президентом, він мусів щодня підписувати своє ім'я пересічно 600 разів на різних листах і документах. Гувер казав, що він глибоко співчуває президентові, який несе на своїх плечах величезну і важку працю.

Відповідальність і обов'язки президента ЗДА постійно збільшувались і ускладнювались від часу, коли 1789 року Джорджа Вашингтона обрано на першого президента. Він мусить виконувати церемоніяльні функції короля, керувати адміністративними справами прем'єра, давати накази армії, як головнокомандувач, і керувати своєю партією, як її лідер.

Президент повинен приймати численних закордонних достойників і своїх громадян, конферувати з головами державних департаментів і читати безліч рапортів, доповідей і документів у справах міжнародних і американських. Понад 60 департаментів і урядових установ доповідають безпосередньо президентові. 800 діючих секцій американського коду покладають на президента одну чи більше функцій, обов'язків і прав. Він може перекласти деякі обов'язки на когось іншого, але за виконання їх відповідає сам. Було кілька пропозицій облегшити навантаження президента, але жадна з них не дістала схвалення.

Навіть коли президент виїжджає з Вашингтону на відпустку, він не позбувається своїх обов'язків. Спеціяльна телекомунікаційна система інформує його про всі актуальні справи, а маса пошти і документів доставляється йому літаками. Приблизно 2 мільйони листів і телеграм напливає щороку до Білого Дому. Особисто президент читає тільки невеликий відсоток тієї пошти, але й ті листи, на які він мусить особисто відповідати, становлять тисячі.

Одна лише справа виготовлення національного бюджету представляє величезне завдання. Президент мусить зважити всі претенсії та урядові фонди, вирішити, як найкраще розділити гроші на мир і оборону вільного світу. Колишній директор Бюджетного Бюра Джемс Вебб заявив, що „велич проблеми виготовлення федерального бюджету не має собі рівної в світі".

На додачу до всіх інших функцій, як призначення головних уряд. чинників, наради з партійними лідерами, виголошування офіційних промов з виясненням своєї політики народові, президент має важливі завдання внесення законопроєктів. Під його керівництвом його помічники пишуть тексти пропонованих Конгресові законів. Крім того, він мусить підписувати безліч законів, прийнятих Конгресом, щоб вони увійшли в силу.

Один з істориків, коментуючи діяльність президента, сказав: „Кожний, хто запізнався б лише з переліком справ президента ЗДА, зрозуміє, що таку працю може виконувати тільки надлюдина".

Проте, все це не відстрашує американців добиватися високого становища президента.

Американська Рада

Д-р Філ. Микола Аркас

НАШ СТЕП

(8)

Умираючий сповідається в гріхах, за відсутністю священика другові:

Ну, друже, прости мені навіки... Ось там, у Немирові, вкрав я відро... а у нас, у Ганнівці, є моя люба... я її погубив... тепер їй уже не жити... А в лісі закопав я три карбованці; ти їх знайди, їй дай два, а один — попові на упомин душі моєї... Та ще я вилаяв Демка й Петра та й маму покійну образив, сестру двічі бив під п'яну руку... Грішив я, друже, у всякому ділі й слові й думках... Моли Бога, а попа проси й служи за упокій... Воли мої, друзі круторогі, товариші вірні. Бережи їх, не продавай... бережи...

І, з думкою про любих воликів, відлітає його проста, але чесна душа. Сходяться товариші, хрестяться, віддають йому поклоном останню шану, опускають у могилу, вкидають у неї по жмені сирої землі, засипають і встромляють в горбочок, в його зголів'я, довгу жердину, прив'язують на її вершку хустку. І така жердина часто буває вербовою, приймається й виростає в дерево. Поховавши товариша, чумаки рушають далі. Не видко вже жердини з маючою хустиною, розтала в далині...

Ідуть чумаки рядом з своїми волами, похмуро дивляться під ноги в землю, думки їхні довго ще будуть з тим, кого прийняв у своє зелене лоно зелений степ...

Дійшовши до першого села, отаман посилає одного з братчиків до церкви зговоритися з паламарем про передзвін, і небавом той передзвін по душі бідолахи далеко розлягається з дзвіниці по степу. Обоз стоїть нерухомо, ремигають воли, чумаки, поскидавши шапки, поминають свого товариша. А приятель чи побратим померлого, той, хто прийняв його останню сповідь, йде передати її пан-отцеві:

— Прийшов просити вашої милости, пан-отче; товариш помер у дорозі; прийміть його гріхи, я їх приніс.

Священики степових сіл знали цей зворушливий звичай. Пан-отець брав хрест і Євангелію і приймав гріхи померлого з уст його друга, потім їхав на місце чумацького скону і там „печатав труну", себто виконував над могилою похоронний обряд.

Швидко й сліду не лишалося від чумацької могили, але пам'ять про неї ще довго жила серед близьких:

> ...Шумлять верби коло
> греблі, що я посадила,
> Нема, нема миленького, що я
> полюбила,
> Нема, нема миленького, нема
> мого сонця...
> (Стара пісня)

Ось як одна чумацька пісня оспівує смерть чумака:

> ...Ой, в полі криниця,
> Там холодна водиця,
> Там чумак воли напуває,
> Воли ревуть, воду не
> п'ють,
> Доріженьку чують.
> А щоб же ви, сірі воли,
> Та в Крим не сходили,
> Коли мене молодого
> Навіки згубили.
> Помер, помер чумаченько
> У неділю рано,
> Поховали чумаченька
> В зеленім бурані,
> Насипали над чумаком
> Високу могилу,
> Посадили на могилі
> Червону калину
> (Стара пісня)

А бувало й так, що козак чи чумак тлів у степу без похорону, і пісня оповідає, як до його неньки прилітав орел, той самий, що шматував тіло її сина, і клектав:

> ...Ти не жди його додому,
> Зачерпни піску в долоню
> Та посій і дожидай
> Та сльозами поливай;
> І коли пісок зійде —
> Син до родоньку прийде...

І друга:

> ...Прилетіла зозуленька
> Та й сказала ку-ку —
> Подай, синку, подай, орле,
> Хоч правую руку.
> Ой рад би я, моя мати,
> Її обидві подати,
> Та налягла сира земля,
> Не можу підняти...

Нові комунікації, що сполучили узбережжя Чорного та Озівського моря з промисловими осередками континентальної Росії, і особливо залізниці, викоренили чумацтво; але ще в сімдесятих роках минулого століття можна було стрінути в степах чумацькі валки.

Мій незабутній батько, наприклад, дуже добре пам'ятав чумаків, і навіть сам не раз їздив на їхніх мажах.

Багато чого розповідала мені про них моя няня, один з родичів якої чумакував.

Треба ще згадати, про так званих бурлаків, приблизно, сучасних чумакам. Під збірною назвою „бурлаків" розуміли з одного боку, всяких невдах, безталанців, занехаяних життям безпритульних сіромах, з другого — різних злочинців, що ховалися в степах від кари й вешталися там, як голодні вовки, з третього — тих свободолюбців, що не знесли кріпацького рабства, гніту панщини й тікали в безлюдні простори.

Тяга у ті степи підневольного люду проявилася особливо по тому, як приборкано було сваволю нагайських татар, а кримське ханство перестало існувати. Як перелітну птицю до вирію, потягнуло у пацифіковані степи закріпачений люд Правобережжя й Лівобережжя; т. зв. „збіглих" — збігців чим далі ставало все більше. Там, у тих неосяжних просторах був порятунок від панського батога, від знущань і від безпросвітньої тяжкої праці, узаконненеї Польщею і Росією.

В недавнозаснованих містах і селищах Озівського узбережжя збігці знаходили заробіток: рибальчили, вантажили й розвантажували кораблі, а по містах займалися різним ремеством: шевцювали, ковальчили, кравцювали, бондарювали; чимало з них відкривали свої власні дрібні підприємства: слюсарні, столярні, крамниці, млини, колесні майстерні і т. д. Сила з них йшла до саме посталих помість вільно найманними сільськогосподарчими робочими - наймитами, багато заробляло полюванням у степах, навіть сідало на землю; але останніх було мало, хоч земля й тягла до себе одвічних хліборобів. Увесь цей „збіглий", безпашпортний люд спочатку ніхто не переслідував, але степи чим далі, тим більше залюднювались, пани кидали виснажені прадідівські ґрунти десь на Московщині чи на колишній Гетьманщині й, в погоні за „життьовим простором" та родючим чорноземом, переносили свої господарства на терени дикого степу; кріпаків своїх, як худобу, вони приганяли з собою, і в результаті довкола поміщицьких „економій" почали виростати кріпацькі села. З панами з'явилась і поліція, і ввесь загальноросійський лад. Почалося виловлювання „бродяг"; поліція ревно взялася за працю й, мобілізуючи „понятих", ішла на збігців облавою, затягаючи степи, як неводом. І настала чорна година для збігців; зловлених бідолах доручали їхнім панам, а то й на каторгу засилали, сконфіскувавши все їх нужденне майно. Переховувачів карано не легше.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

В Бінгемтоні на Святі Тижня Поневолених Націй повівав з Капітолю прапор

П. Іванейко (зліва) і відомий театральний артист п. Курило тримають прапор, що повівав на Капітолі у Вашингтоні, Д.К.

Заходами українських національних організацій Бінгемтону, Н. Й., під проводом Відділу УККА Тиждень Поневолених Націй відзначено в суботу 23-го липня вечером на парохіяльній площі української гр. - кат. церкви Святого Серця — „Маніфестаційною Ватрою Свободи".

Сам акт запалення символечної Ватри, довершений о. парохом Т. Лазором ЧСВВ, попередив двогодинний концерт з платівок українських пісень і композицій, піднесення на щоглу американського і українського прапорів та коротка політична і мистецька програма.

Годиться підкреслити, що американський 50-ти зірковий прапор, піднесений на щоглу, одержав напередодні свята на власність із Капітолю у Вашингтоні місцевий Відділ ООЧСУ за посередництвом сен. Кеннета Кітінґа. До прапору є долучений оригінальний цертифікат за підписом архітекта Капітолю Дж. Джорджа Стюарта, який стверджує, що цей прапор маяв на Капітолю, і що пересилається його на власність Відділу ООЧСУ в Бінгемтоні.

В неділю парох українського греко - кат. церкви Святого Серця відправив в намірені поневолених націй святочну співану Службу Божу та окрему молитву в намірені українського народу. Місцеві організації взяли участь у відправах із прапорами.

По закінченні Служби Божої і молитви, церковний хор відспівав американський і український національні гимни.

Е. В.

Тиждень Поневолених Націй в Сиракюзах

Мимо короткого часу до підготовки, громада міста Сиракуз гідно відзначила Тиждень Поневолених Націй. З почину місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету під головуванням п. інж. Мирона Сидоровича створився громадський комітет із участю представників усіх місцевих організацій, що його очолив д-р. Олександер Ґудзяк. Цей комітет нав'язав контакти із представниками місцевого і повітового Відділів Американського Леґіону та представниками інших національних груп, а саме: угорцями, вірменами і болгарами, що радо погодились співпрацювати у відзначуванні Тижня Поневолених Націй. Інші національні групи міста є малочисельні, за виїмком поляків, але з ними не вдалось нав'язати співпраці мимо старань Комітету.

Відзначування Тижня Поневолених Націй почалось у неділю 17 липня Богослужбами в українських церквах обох обрядів за масовою участю вірних, які вислухали відповідних до хвилі часу проповідей та послання Екзарха католицької дієцезії Кир Амврозія Сенишина.

Місцева українська радіопередача вже тиждень перед тим подала відповідну програму із доповіддю про Тиждень Поневолених Націй в англійській мові. Дня 14. липня представники комітету під проводом почесного голови п. Джона Данґі від Американського Леґіону, відвідали посадника міста п. Антона Геннінґера і він врочисто підписав проклямацію Тижня Поневолених Націй для міста. Цю проклямацію Тижня Поневолених Націй враз із відповідною доповіддю в українській мові проголошено через українську радіо-передачу в першому дні Тижня Поневолених Націй. Вершком відзначування Тижня Поневолених Націй було святочне віче в Українському Народному Домі дня 22 липня. Його відкрив голова Комітету д-р Гудзяк, який покликав почесну Президію з по-між представників усіх приявних національностей. Внесення прапорів Американського Леґіону і прапорів Націй-Учасників у супроводі почесної варти та відспівання Американського Національного Гимну започаткувало програму. Отець Василь Середович, католицький парох і декан, провів глибоко обдуману та гарно виголошену молитву. Проклямацію Президента і Посадника міста відчитали п. п. Юліян Копка і Мирон Сидорович. Відтак ішла серія промов, що її започаткував п. Джон Данґі від Американського Леґіону. По ньому промовляли: проф. Ле Мойн коледжу Пайкерт від угорців, болгарський поет і письменник д-р Хрісто Огнянов, п. Гері Теліян від вірменів — всі в англійській мові, а д-р Михайло Лоґаза в українській мові, що зараз же у коротких підсумках переказав в англійській мові п. Юліян Копка, містоголова відділу УККА і предсідник для англійської мови. Під кінець відчитали резолюції в англійській і українській мовах п. п. інж. Копка та д-р Логаза під аклямацію приявних. Кінцеву молитву провів парох української православної церкви св. Луки пан отець Олексій Потульницький. Співом Українського Національного Гимну закінчилась ця вдала імпреза для відзначення Тижня Поневолених Націй у нашому місті.

Резолюції ухвалені на цьому вічу, були відчитані в українській радіо-передачі дня 24 липня і в цей спосіб закінчено відзначення Тижня Поневолених Націй.

У зв'язку із Тижнем Поневолених Націй за заходами Комітету появились у місцевій пресі дві фото-знимки: одна із проклямації Посадника, а друга із віча, кілька пресових заміток і дописів Назагал небагато, але це перші леди і є надія, що на будуче при дальшому часі підготовки буде кращий успіх.

Дай, Боже, одначе, щоб до того часу відзначування Тижня Поневолених Націй було безпредметове і щоб всі поневолені нації, а між ними і наша дорога Батьківщина Україна, відзискали свою Волю і Незалежність від московського комунізму.

М. Л.

ПОСАДНИК СИРАКЮЗ ПРОГОЛОШУЄ ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Зліва направо: Джан К. Дунджі, 41 Відділ Американського Леґіону; С. Леслі Мекомбер, повітовий командант Американського Леґіону; о. Йосиф Л. Шальока з української кат. церкви св. Івана Хрестителя; посадник Геннінґер; д-р О. Ґудзяк; М. Сидорович, голова відділу УККА; Іштван Ковач від Мадярського Комітету, і Гаррі Тамаріян від Вірменського Комітету.

НОВІ ВИДАННЯ

● **Повне видання творів Тараса Шевченка. Т. Шевченко.** Том VII. Повісті й оповідання. Княгиня — Музика — Нещасний — Капітанша. За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка, Шикаго, 1959., м. 8-ка, стор. 2 нп. + 326 + нп.

● **Повне Видання Творів Тараса Шевченка. Т. Шевченко.** Том VIII. Повісті. Близнята — Мандрівка з приємністю та й не без моралі. За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка. Шикаго. 1960. Стор. 2 нп. + 381 + 5 нп.

● **Повне видання творів Тараса Шевченка. Т. Шевченко.** Том IX. Журнал (Щоденні записки). За редакцією Павла Зайцева. Друге доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка. Шикаго, 1960. 8-ка. Стор. 2 нп. + 361 +5 нп.

● **Т. Шевченко. Кобзар.** Ювілейне видання 1860-1960. За редакцією Яр. Рудницького. Українська Вільна Академія Наук. Інститут Шевченкознавства, Ч. 3. Українське Видавництво „Говерля", Вінніпеґ - Ню Йорк. 1960. 8-ка. Стор. 8 нп. + 244.

● **Д-р Матвій Стахів. Західня Україна та політика Польщі, Росії і Заходу (1772-1918).** — Український Робітничий Союз. Національно-Освітня Бібліотека. Том. I. Скрентон, 1958. 8-ка. Стор. 208. Том II. Скрентон, 1958. 8-ка. Стор. 224. Том III. Скрентон, 1959. 8-ка. Стор. 199 + 1 нп. Том IV. Скрентон, 1960. 8-ка. Стор. 192. (Заголовок цієї праці, починаючи від III-го тому змінений на: **Західня Україна. Нарис історії державного будівництва та збройної і дипломатичної оборони в 1918-1923).**

● **Євген Онацький. Українська мала Енциклопедія.** Літери Ком—Ле. Накладом Адміністратури УАПЦ в Арґентині. Буенос Айрес, 1960. 4-о, стор. 695-820.

● **Богдан Рубчак. Промениста Зрада.** (Поезії). В-во Нюйоркської Групи. Ню Йорк-Шикаго, 1960. 8-ка. стор. 48.

● **Нові Поезії.** 1960. Ч. 2. В-во Нью-Йоркської групи. Ню Йорк, 1960, стор. 64.

● **Василь Чапленко. Пропащі сили.** Українське письменство під комуністичним режимом, 1920-1933. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Література, Ч. 6. Вінніпеґ, 1960. Стор. 141 + 3 нп.

● **Олександер Оглоблин. Люди Старої України.** Видавництво „Дніпрова Хвиля", Мюнхен, 1960. Стор. 327 + 1 нп. + портрет. (Сильветки українських діячів 18-го сторіччя).

● **М. Дмитренко. Михайлик.** Оповідання про юного розвідника УПА. Передрук з підпільного видання в Україні. Видано спільним заходом В-ва „Євшан Зілля" і Об'єднання кол. Вояків УПА, Станиця в Торонто. Торонто, 1960. 8-ка, стор. 50.

● **Markus, Wasyl. L'Ukraine Sovietique dans les relations internationales et son statut en droit international 1918-1923.** Preface de Carles Rousseau. Les Editons Internationales. Paris, 1959. Pp. 326 + Map.

● **Smal - Stocki, Roman, prof. J. S. C. de Radius, an unknown forerunner of comparative slavic literature.** Shevchenko Scientific Society. Papers No. 6. Washington, 1959. Pp. 18 + нр. (Цикл.).

● Smal-Stocki, Prof. Roman. **Shevchenko and the Jews.** Shevchenko Scientific Society, Papers No. 8., Chicago, Ill., 1959. Pp. 11 + нр. (Цикл.).

● **Nazarko, Ireneus, OSBM. Ph. D. Metropolitan Julian Sas-Kuilovsky (1826-1900).** — Shevchenko Scienttific Society, Papers No. 7., New York, 1959. Pp. 9 + нр.

● **Mackiw, Ph. D., Theodore. Mazepa (1632-1709) in Contemporary German Sources.** Shevchenko Scientific Society, Papers No. 9., New Bork, 1959. Pp. 43 + 1 нр.

● **Jednota — Kalendar Katolicky na prestupny rok 1960.** Katolicka Slovenska Jednota, Middletown, Pa., 1959, ст. 224.

ЗАКЛИК

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Дорогі Браття і Сестри!

Українська спільнота у Франції свідома, що в сьогоднішніх змаганнях світу за свободу віри й національне обличчя народів виключне значення в її житті має конечність заспокоїти духові потреби старших громадян, а в молоде покоління вщепити любов Бога та всього, що рідне й дороге нашому серцю. Ми можемо жити й розвиватися своїм рідним українським церковним і національним життям, так само як наші брати, які знаходяться в інших країнах Европи чи за океаном.

Ми хочемо, щоб покоління, яке народилася у Франції, лишилося вірне своїй Церкві й своєму Народові. А щоб це здійснити, треба мати свої установи, церкви, школи, вакаційні оселі тощо. Добро й майбутнє Української Католицької Церкви у Франції вимагає, щоб в осідку Душпастирства Округи Орлеан-Санс, у Везінв - Шалеті (Округа охоплює 5 департаментів центральної Франції, що являють собою приблизно територію Галичини), де є найбільше скупчення наших людей, збудувати українську католицьку церкву.

Так само потрібно збудувати біля неї й вакаційну оселю, з якої могли б користати українські діти, розкинені по величезній території Душпастирства, а також діти з інших Душпастирств, де нема вакаційних осель. Тут вони будуть вивчати катехизм, рідний обряд, церковні пісні, українську мову, історію, географію, народні пісні, одним словом все те, чого треба, щоб дітей виховати в українському релігійному і національному дусі.

Ми вже купили гарну площу під будову, та приготовляємо матеріял, щоб почати будову ще таки цього року. Одначе виключно своїми засобами ми не в силі ті заміри здійснити, тому ми звертаємося до всіх українців у всьому вільному світі з закликом:

Не жалійте своєї пожертви для такої Благородної Мети. Ми будемо вдячні й за найменші пожертви.

Пожертви просимо висилати „Моні Ордером" на адресу нашого представника на ЗДА, бувшого нашого парохіянина і диригента хору пана Михайла Колодія. — Адреса:

M. Kolodij, 306 Union Ave.,

Brooklyn 11, N. Y.

Комітет будови церкви й оселі у Везін-Шалеті:

М. Макар, голова Комітету;

о. М. Ван де Мале, Генеральний Вікарій;

о. М. Бучко, Душпастир.

В доповненні до заклику подаю, що душпастирем округи Орлеан-Санс, який обслуговує в міру можливостей ще кілька департаментів Франції, є о. Микола Бучко, який сповняв свої священичі обов'язки в Бачці в Югославії В 1945 р. большевики арештували о. М. Бучка, як діяльного українського патріота та вивезли до тюрми Луб'янка в Москві, а пізніше заслали на тяжку працю на Сибір в табір „Мінлаг" на Енті. По проголошенні „курсу співіснування" зараз звільнили з концтаборів частину несовєтських громадян, в тому числі й о. Бучка, але Югославія не схотіла прийняти свойого горожанина. Тому то о. Бучко просидів в репатріяційному таборі ще півтора року. Отримавши дозвіл на приїзд до Франції, Бельгії і Зах. Німеччини, по великих перешкодах збоку большевиків переїхав нарешті до Франції. Тернистий шлях, який перейшов о. Бучко та смерть дружини, яка осиротила троє дітей, зломали його здоров'я та не зломали його духа. Він з повною посвятою кинувся в вир життя немов хотів би надробити страчений на засланню час. О. Бучка можна побачити не лише в церкві, але він вміє пов'язати релігійне з національним. Виховання дітей і молоді в національнім дусі та праця в організаціях, — це його поле діяльности. Його дотеперішня праця нехай буде запорукою, що зібраний гріш не піде намарно, а вийде на користь усій українській спільноті.

М. Колодій

Хроніка Нюарку

Нарада представників місц. українських організацій відбулася 24 червня в приміщенні Української Централі з доручення цетралі НТШ в Ню Йорку. Нараду скликали члени НТШ, замешкалі в Нюарку в справі влаштування величавого ювілейного Концерту - Академії в Нюарку з нагоди 100-х Роковин смерти Т. Шевченка в р. 1961. Нараду, в якій взяли численну участь представники місц. українських організацій, відкрив і нею проводив д-р О. Андрушків, секретарював д-р О. Утриско. По зреферуванні справи предсідником наради і доповненні секретарем, які накреслили плян підготови імпрези, реченець влаштування її в Нюарку та програму Свята, обговорену докладно на засіданнях управи СУХА в Ню Йорку при співучасті проф. А. Рудницького. Опісля вив'язалась дискусія, в якій забирали голос: проф. Каськів, д-р П. Богданський, д-р К. Кисілевський, пані: Согор Тарнавська і І. Гнатів, М. Добош, М. Почтар, д-р Гайдучок, Ю. Баранюк, О. Рейнарович, О. Голинський, В. Сигалів, які за виїмком одного, що здержався від голосування, заявились за влаштування пов. Свята в половині місяця березня 1961 р. у великій залі Москтеатру в Нюарку. Для докладного обговорення і заінтересування широкого громадянства Нюаркської округи справою рішено ще раз скликати ширшу нараду представників наших організацій Нюарку й одолиці, а з окрема Відділів УККА Ню Джерзі стейту на день 16 вересня ц. р.

Будова нової Укр. - Католицької Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. В місяці червні ц. р. почалася посилена акція в справі будови нової величавої Українсько-Католицької Церкви в Нюарку на площі при Зенфорд Евню за пляном архітекта - інж. Ястремського з Ню Йорку. У зв'язку з цим в цілі придбання фондів на будову церкви відбувся 25 червня в залі Української Централі в Нюарку бенкет, на якому явилися місц. отці духовні Д. і П. Лаптути, Библів, Созанський враз з архітектом - інж. Ястремським, д-р Б. Олесницький, жертводавець нового авта на цю ціль та коло 60 учасників, які зложили з тої нагоди по 100 дол. в надії виграння авта. В часі бенкету промовляли вище згадані Отці, д-р Богданський, проф. Каськів, інж. Р. Загайкевич, П. Гарматій, інж. Ястремський і д-р Б. Олесницький. Запрошено для витягнення щасливого льосу одну з наймолодших осіб М. Цибіківну, яка витягнула щасливий льос місц. Українського Банку „Трайдент", який рішений вигране авто знов дарувати на цю гарну ціль: для придбання дальших фондів на будову нової церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Наступного дня 26 червня ц. р. відбулось величаве Посвячення площі при Зенфорд Евню в Нюарку під будову церкви при участі великого здвигу народу. Молебень відправили оо. Д. і П. Лаптути, Библів, Кочержук і Созанський при співі міш. хору церкви св. Івана Хрестителя під управою п. М. Добоша. Відповідну проповідь виголосив о. парох Д. Лаптута.

О. У.

†

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що дня 28-го липня 1960 р., з Волі Всевишнього, по короткій і тяжкій недузі, на 46 р. життя, відійшов від нас у вічність Наш Найдорожчий Муж, Тато, Брат,

бл. п. ЄВГЕН БАРТОШИК

Похорон зі Службою Божою відбувся в понеділок, 1-го серпня 1960 р., о год. 8:30 рано в українській гр.-кат. церкві св. Івана Хрестителя при Sanford Ave., Newark, N. J. на цвинтар Gate of Heaven, East Hanover, N. J.

Горем прибиті —

ІВАННА — дружина

ОРЕСТ — син

МАРІЯН І МИХАЙЛО — брати

Прем'єр-жінка Цейлону заперечує лівий характер її уряду

Кольомбо. — У свому першому інтев'ю після приходу до влади пані Сірімава Вандаранайке, вдова по прем'єрі, що його вбито в терористичному замаху у вересні мин. року, заявила, що хоч в її партії Свободи „Срі Лянка" є одиниці з лівими нахилами, проте насправді всі члени партії напевне є і будуть вірні напрямним її покійного чоловіка. Вона заявила, що її уряд не є залежний в парляменті від марксистських голосів. Пані Вандаранайке не заперечила, що її досвід в державних справах та взагалі в політиці дуже обмежений, але й перестерегла своїх противників, щоб вони не рахували на її брак досвіду, бо — сказала вона — за весь час свого 20-річного подружжя її чоловік завжди інформував її про актуальні політичні справи. Вона спершу, після смерти чоловіка, не думала про активізування себе в політичному житті, але політичні приятелі її чоловіка переконали її, що її активна праця може пригодитися батьківщині Цейльонові.

Президент Індонезії гордий, що дістав ордер Леніна

Якарта. — В четвер 28 ц.м. на окремій церемонії в палаці президента Індонезії Сукарна відбулась церемонія вручення йому ордеру Леніна, що його вже раніше призвав Сукарнові Верховний Совєт. Сукарно явився в парадній уніформі з 5-ма рядами ордерів і виголосив промову, що хоч він до цього часу дістав вже багато закордонних відзначень, проте особливо „гордий", що йому признали ордер Леніна, який є „медалею любови до людства". Індонезійський президент Сукарно є відомий з своїх комунофільських вихилясів, які викликали були вже навіть проти нього повстання на Борнео і Целебесі і тому він, мабуть, не свідомий цинізму — приписувати Ленінові „любов до людства". При цій нагоді газети пригадують, що саме тепер загострились взаємини між індонезійською комуністичною партією і верхівкою армії. Голова комуністичної партії Д. Н. Айдіт „образився" гострою критикою, яку під адресою його партії зробив речник війська, та звернувся до Сукарна, щоб той „покарав" того військового старшину і тих, що йому казали скласти таку протикомуністичну заяву.

Республіканські номінаційні конвенції

Ню Йорк. — Цього року в Шикаго відбулася вже 27 Республіканська Номінаційна Конвенція. Перша конвенція відбулася 104 роки тому 1856 року у Филаделфії, і в тому місті пізніше відбулося ще 4 конвенції. Найбільше конвенцій відбулося в місті Шикаго, бо аж 14; в Клівленді, Огайо, було дві конвенції, а по одній було в таких містах: Балтімор, Сінсіннаті, Міннеаполіс, Ст. Луїс, Кензас Ситі і Сан Франціско. З кандидатів номінатів здобули перемогу у виборах такі президенти: Абрагам Линколн, У. Грант, Р. Гаєс, Дж. Гарфілд, Б. Гаррісон, В. МекКінлі, Теодор Рузвелт, В. Тефт, В. Гардінґ, К. Кулідж, Г. Гувер і Д. Айзенгавер.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п.

Марії з Гнатишаків Петрик

на „ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ІНВАЛІДОВІ" $ 10.00 — складають

СТЕФАНІЯ ТАБЕНЦЬКА
ПЕТРО ПОСТОЛЮК з донею ІРЕНОЮ

АПЛІКАЦІЇ

НА ПРИЙНЯТТЯ на

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ на „СОЮЗІВЦІ" — в Кергонксон, Н. Й.

8-го серпня — 1-го вересня 1960 р.

Ім'я ....

Адреса ....

Вік .... Член УНСоюзу, Відд. ....

Знання української мови: — добре; слабе; дуже слабе.

Залучаю на рахунок оплати: $ ....

(Повна оплата курсів є $120.00. Половину належности треба вплатити з аплікацією).

Зі Спорту

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

ЧЕРВОНА ЗОРЯ (Югославія) — НОРШОПІНҐ (Швеція) 4:0 (1:0)

Ню Йорк, 27 липня. — Зливний дощ в часі змагань, ані цілоденний дощ перед ними, не відстрашив понад сім тисяч глядачів — фанатиків футболу бути свідками цих вирішальних зустрічей. Червона Зоря, яка диспонує добрим опануванням м'яча, вмінням змінятн тактику з коротких на довгі подачі та вкінці твердістю, питомою англійському футболові, здобула навіть на цьому розмоклому терені вислід, що його потребувала для переваги над Банґу у відношенні воріт. Маючи однакове число точок та переваґу у воротах, Червона Зоря потребує для здобуття звання першуна другої дивізії М. Ф. Ліґи лише нерішеної у грі проти Банґу в цю суботу. Трудною для югославів буде надзвичайна швидкість бразилійців, яка в додатку до різниці в системах гри робить важким ставлення якихнебудь передбачень висліду цієї зустрічі. За югославами промовляє досвід старших віком змаґунів — репрезентантів своєї країни, але бразилійці вже мають за собою виграну товариську зустріч з Червоною Зорею поза Ню Йорком перед двома тижнями.

Шведи були майже рівнорядним противником югославів лише в першій половині гри, коли Червона Зоря здобула ведення зі стрілу Костича в 21-ій хвилині. В другій півгрі вже в 7-ій хвилині Секулярач підвищив вислід до 2:0 і прицьому контужений середний помічник шведів Бльомберґ залишив ґрище до кінця змагань. Дальші ворота здобули: Веселінович, який вже має на своєму рахунку шість воріт і цим самим є королем стрільців ліґи, та Моравич, четверті, вже в 59-ій хвилині гри.

Спортінґ Клюб (Портуґалія) Сампдорія (Італія) 2:1 (1:0).

Італійці, які мали надії на виграну та третє місце, завели в зустрічі зі швидкими та дуже зарадними на мокрому та повному калюж грищу портуґальцями. Цим самим Спортінґ Клюб має ще вигляди опинитися на третьому місці, коли переможе Рапід у змаганнях цієї суботи. Портуґальці показалися кращими у всіх лініях, та, що більше, відпорними на часто гостру гру італійців. Коли йде про красу гри при цих жахливих умовинах грища, то зустріч портуґальців з італійцями була приємнішою для ока та більше емоційною, як попередні змагання югославів та шведів. Так подачі, як сольові ходи змаґунів Спортінґ Клюбу, були дуже добрими, та що важніше продуктивними. Стрільцем обидвох воріт для портуґальців був Фернандо, а для італійців їх найкращий стрілець нападу Бріґенті, який добив застряглий в болоті м'яч на один метер перед воротами.

ПОКАЗНИК М. Ф. ЛІҐИ
Стан з 28 липня 1960

	Точки	Ворота
1. Ч. Зоря	7:1	13:3
2. Банґу	7:1	12:3
3. Сампдорія	5:5	11:13
4. Сп. Клюб	4:4	6:12
5. Норшопінґ	3:7	10:15
6. Рапід	0:8	7:14

(в. с.)

Ніксон скликає конференцію для обговорення фармерської програми

Шикаго. — Кандидат-номінат Ричард М. Ніксон має в понеділок 1-го серпня відбути конференцію з фармерськими представниками Середнього Заходу, щоб обговорити з ними фармерську програму. Про це рішення Ніксона повідомив провідник республіканців в сенаті сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен. Вже вислано запрошення до провідників фармерських організацій і до визначніших республіканців на Середньому Заході На конференції говоритимуть про можливість ухвалення ще в цьому році нової фармерської програми. Пункт про фармерську програму в республіканській виборчій плятформі критикує демократичну програму в цій справі, але не виявляє свого пляну в цій ділянці. На цій конференції буде присутній сенатор з Айови Б. Б. Гікенлупер. Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон на Конвенції сидів в льожі, призначеній для Ніксона, якого не було в залі Міжнародного Амфітеатру під час його номінації. Бенсон кілька днів тому сказав, що Рокефеллер був би кращим кандидатом від Ніксона, бо Рокефеллер міг би здобути голоси невтральних і деяких демократичних виборців.

Пані Ніксон твердить, що немає „давнього" або „нового" Ніксона, бо її чоловік є таким, яким був в 1953 році

Шикаго. — Пані Патриція Ніксон на своїй першій пресовій конференції заявила, що не можна говорити про „давнього" чи „нового" Ніксона, бо її чоловік залишився тільки таким самим, яким був 8 років тому, коли перебирав становище віце-президента. — „Очевидно, казала пані Ніксон, що мій чоловік дещо „дозрів", це значить, що він „став набагато серйознішою постаттю, як був у 1953 році". Вона казала, що буде їздити разом із чоловіком під час його виборчої кампанії, але сама не буде промовляти, бо не вміє говорити за іншу особу. Вона вже подорожувала зі своїм чоловіком по світу, зробивши 148,000 миль і принаймні 125,000 миль по ЗДА. Пані Ніксон заявила, що не боїться конкуренції енергійних жінок із родини Кеннеді. „Я не торбуюся цим, вони в дійсності є милі жінки".

Робітничий провідник невдоволений із вибору Джансона

Шикаго. — Голова стейтового Відділу Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Оргонізацій Рюбен Дж. Содерстром промовляв на прийнятті, яким проводив секретар праці Джеймс П. Мічелл, і на якому був присутній нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, і сказав, що зорганізоване робітництво не є вдоволене з кандидата на віце - президента Линдона Б. Джансона. Содерстром сказав: „Світ праці день і ніч працював у Лос Анджелесі, щоб найменувати сенатора Кеннеді, і так само ми працювали б, щоб позбутися Джансона". Рокефеллер казав, що секретар праці Мічелл дуже прислужився Республіканській партії, будучи на такому відповідальному становищі в уряді Айзенгавера. Содерстром твердив, що тяжко є робітникам підтримувати Джансона, який у Сенаті виступав проти робітництва. Але провідники Текстильної Спілки на своїй конвенції в Атлантик Сиrі, заявили, що ними очолювана спілка мусить підтримувати сенатора Кеннеді, якщо хоче, щоб у текстильному промислі була стабільність. Конвенція ухвалила резолюцію про підтримку Кеннеді членами своєї спілки.

● У Кіснахті в Швайцарії своє 85-річчя святкував проф. Карль Ґустав Юнґ, один з основоположників новітньої психіятрії. Він десять років тому відсунувся від наукової праці й публічного життя. На згаданому святкуванні свого 85-річчя були між іншими членами його родини — 18 внуків і четверо правнуків.

КАТАЛОГ книжок Книгарні „Свободи"

83 GRAND STEET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками або поштовими переказами.

ПРОСИМО ПЕРЕХОВУВАТИ НАШ КАТАЛОГ.

(2)

Літопис Волині — збірник	1.00
Качуровський І.: Залізний куркуль	0.90
Качуровський І.: В далекій гавані — поезії	1.00
Качуровський І.: Новеля як жанр наук.-попул. довідка	0.40
Качуровський І.: Шлях невідомого	1.00
Керницький І.: Перелетні птахи — веселі історії	1.50
Герой передмістя — гумор. повість	2.25
Кібзей Д-р.: Український лікар	6.00
Керч О.: Альбатроси — роман	2.00
Клен Ю.: Попіл імперій	3.65
Княжинський А.: На дні СССР	2.75
Кылимник С.: Король Данило (землею українською)	0.50
Кисілевська О.: Листи з-над Чорного моря (з ілюстр.)	2.00
Коваленко Л.: Рік 2245 (роман-утопія)	2.25
В часі і просторі — п'єса	2.00
Ковальська М.: Ганна, роман	0.90
Королів-Старий В.: Згадка про мою смерть	2.00
Коренець О.: Зшиток малого монґола	0.60
Косаренка-Косаревич В.: Московський сфінкс	6.00
Кобилянська О.: У неділю рано	2.00
Кобець О.: Записки полоненого (Пригоди і враження учасника першої світової війни)	3.50
Коцюбинський М.: Твори в двох томах	9.00
Куліш М.: Твори	3.50
Курдидик А.: Етюди (мініятури)	1.50
Ладонько Н.: Україна — трагедія укр. народу в 6 карт.	0.40
Левіцька-Холодна: Шлях велетня — розповідь про життя Тараса Шевченка	3.50
Лепкий В.: Мазепа, повість бр. 2.50 опр.	3.00
Під тихий вечір	1.95
Писання, І, ІІ	5.00
Трилогія, 6 томів	21.00
Липа Ю.: Призначення України	1.50
Лотоцький А.: Княжа слава	1.00
Любомирський С.: Жорстокі світанки, роман, 2 томи	2.00
Між славою і смертю 3 т.	2.40
Під молотом війни — 4 т.	8.00
Мандрівка по головних містах земель України — гра для українського юнацтва	2.90
Маланюк Є.: Остання весна — поезії	1.50
Маланюк Є.: Поезії бр. 2.50 опр.	3.00
Макух, д-р І.: На народній службі брош.	7.75
опр.	9.25
Марголин А.: Державний устрій Спол. Штатів Аме-ки	1.50
Мірчук П.: Українська Повстанська Армія	3.00
В німецьких млинах смерти	2.00
Михаїл Архиєпископ: Пояснення Єв. від Іоана	2.50
Мищуга Л. і Драган А.: Українці у вільному світі	2.00
Мудрик М. А.: Світанки і сумерки	1.00
Нагаєвський І. о.: Тернистим шляхом, спогади священика про Березу	1.75
Назарук О.: Роксоляна, іст. повість	2.50
Наш Львів — Ювіл. збірник під ред. Л. Лепкого	3.00
Не забули спом'янути — памяткова книжка з нагоди відкриття памятника Т. Шевченка	0.50
Неприцький-Грановський Ол.: Іскри віри	1.50
Осінні узори	1.50
Овечко І.: Ти був чужий — Бразилія очима українця	1.50
І сталося чудо Боже (про чудотв. молитви о.Лiми)	0.50
Обірвані струни: антологія поезії бр. 3.00, опр.	3.50
Одрач Ф.: В дорозі — нариси	1.50
Олесь Ол.: Чужиною — поезії	0.50
З журбою радість обнялася — поезії	1.00
Онацький Є.: На руїнах минулого — роман	2.50
Онацький Є.: Спрага справедливости	0.75
Наше національне ім'я — герб	0.35
Очима душі — голос серця — горе — співи	1.50
Онацький Є.: У Вічному Місті, спогади	4.00
Осьмачка Т.: Китиці часу (нові твори)	0.65
Островерха М.: Гомін з далека — нариси	1.00
Обніжками на битий шлях 1921-1926	1.50
Без докору, міркування на мист. теми	0.75

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J

Посмертні Згадки

ОМЕЛЯН ПЛЕШКЕВИЧ, член Бр. св. Стефана, Відд. 221 У-Союзу в Шикаго, Ілл., упокоївся в Бозі в 63 році життя 28-го червня 1960 року. Покійний був родом з села Маковисько, пов. Ярослав, Західня Україна. Оставив у великому смутку дружину Марію і сина Романа, трьох братів — Юліяна, Осипа, котрі є священиками, Василя і сестру Стефанію в Україні Покійний був славним диригентом. В Краю диригував хорами: — „Бандурист", „Сурма" та Катедральним Хором Св. Юрія у Львові. В Шикаго диригував хорами: „Сурма", СУМА та церковним хором церкви Пресв. Богородиці. Українська громада в Шикаго понесла велику втрату, прощаючи сл. п. Омеляна Плешкевича на вічний спочинок. Похорон відбувся 30-го червня в котрому взяло участь багато людей. З церкви Пресв. Богородиці відпроваджено тіло Покійного на цвинтар св. о. Миколая. В. Й. П! — Т. Шпікула, секр.

ЯРОСЛАВ МУДРИЙ, член 437 Відділу УНСоюзу при Т-ві „Самопоміч" у Рочестері, Н. Й., помер 25 червня 1960 р. Покійний народився 3 грудня 1921 року у селі Грималів, пов. Тернопіль, Зах. Україна. До Америки прибув в 1949 р. До УНСоюзу вступив 1950 р. Полишив у глибокому смутку дружину Сузанну і двоє малих дітей. Похоронено Покійного в дні 28 червня 1960 р. на цвинтарі Holy Sepulchre Cemetery в Рочестері. В.Й.П.! Мих. Малинівський, секр.

ТАРЗАН, ч. 4496. Бють у барабани!

Таємна постать із корчів спостерігала все, а пізніше мовчки зникла.

Тарзан не мав реального доказу, але він чувся неспокійно; інстинктовна обережність джунґлевої бестії...

І незабаром його погане передчуття підсилилося, бо почув голосне биття барабанів... Це вістка від невідомого ворога!